

ÖNSÖZ

Çevre genel anlamıyla; insanın içinde yaşadığı ve sürekli olarak yararlandığı tüm doğal varlıklar ile meydana getirdiği tarih ve kültürün birbiriyle ilişki ve etkileşim içinde bulunduğu bir sistemler bütünü olarak ifade edilebilir. Çevrenin kirlenmesi sonucu yaşanan sorunlar ise sanayileşen Avrupa ve gelişmekte olan diğer ülkelerin gündemine 1960'lı yıllarda girmiş ve 1970'li yılların başında ivme kazanarak uluslararası platformlarda tartışılır hale gelmiştir.

Çevre ve çevre sorunları tüm dünyanın gündemindeki önemli yerini korurken 1992'de yapılan RİO konferansından on yıl sonra, 2002 yılında Johannesburg zirvesinde toplanan dünya liderleri; sürdürülebilir kalkınma için çevre konularında alınması gereken bir dizi önlemleri tartıştılar.

Çevre kirliliği dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün artan boyutlarıyla hava, su ve toprak kirlenmesi olarak önemini korumaktadır. Belli bölgelerdeki aşırı nüfus yoğunlaşması, plansız sanayileşme ve çarpık kentleşme ile aynı zamanda kaynakların gereksiz ve aşırı kullanımı sonucu oluşan atık ve artık maddelerin miktarı çeşit ve özellikleri son yıllarda öylesine artmıştır ki hiç bir önlem alınmadan ve kontrolsüz bir şekilde alıcı ortamlara atılan bu atıkları, doğanın kendi kendine özümlemesi çoğu kez mümkün olmamakta ve çevre kirliliği günümüzde artarak sürmektedir.

Günümüz toplumları; gelecek nesillere bırakılmasında hassasiyet gösterdikleri tarihi ve kültürel varlıkların korunması ile birlikte aynı zamanda çevre ve doğal varlıkların korunmasını da asli bir görev olarak kabul etmektedir. Bakanlığımız bu amaçlar doğrultusunda çevre konularında faaliyet gösteren bir çok gönüllü kuruluşlarla, sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve okullar ile işbirliği içerisinde bulunmaktadır. Bu kuruluşlarımızla beraber düzenlenen paneller ve seminerler ile halkımız, öğrencilerimiz çevre konusunda eğitilmekte, çevre bilinci geliştirilmekte, çeşitli alanlarda rol almaları sağlanmaktadır.

Bu gerçeklerden hareketle, ülkemizin önemli çevre değerleri ve doğal kaynakları ile başta hava kirliliği olmak üzere, su, toprak ve diğer kirliliklerin nedenleri ve oluşan çevre sorunlarına yönelik ana konular ele alınarak, 1992 yılında Bakanlığımızda bir çalışma başlatılmış ve daha sonraki yıllarda bu çalışmanın kapsamı genişletilerek özenle hazırlanan **“Türkiye Çevre Atlası -96”** adlı kitap 1997 yılında basımı yaptırılarak dağıtımı yapılmıştır.

Çevre alanındaki değişimler ile geçen süre ve bu kitaba olan yoğun talepler de dikkate alınarak, içinde çeşitli konulara ait 56 adet harita ve 164 adet tablo, şekil, grafik ve şemanın yer aldığı **“Türkiye Çevre Atlası”**, tekrar ele alınmış, bilgisayar ortamında genişletilip, güncelleştirilerek yenilenmiş ve geliştirilerek ikinci baskıya hazırlanmıştır.

Ülkemizin çevre değerleri ve çevreyi öncelikli etkileyen bazı sanayiler ve diğer temel sektörlerle ilgili bir çok veri ve bilgiyi bir sistem bütünü içinde sunan bu kaynak kitap, alanındaki ilk örnek olarak önemli bir boşluğu doldurmakta, gerek Bakanlığımız teknik birimlerinin çalışmalarında gerekse çevre alanında yapılan araştırmalarda önemli bir başvuru kitabı özelliği taşımakta, aynı zamanda, hazırlıkları başlatılan çevre veri tabanı çalışmalarına da temel oluşturmaktadır.

Sanayileşmeye paralel olarak hızla gelişen ve kalkınan ülkemizde, her geçen gün kirlenen çevre ve artan çevre sorunlarını, yakından izlemek ve çözüm yolları bulmak için, yaklaşık beş yılda bir güncelleştirilerek yeniden yayınlanması planlanmış olan bu kitapla ilgili ilk çalışmaları başlatan, ikinci baskıya hazırlayan başta Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü, **Çevre Envanteri Dairesi Başkanlığı**'nın tüm personeli olmak üzere emeği geçen Bakanlığımız diğer personeli kutluyor **“Türkiye Çevre Atlası”** ikinci baskısının toplumun bilgi ihtiyacının karşılanması yanında çevrenin korunması, iyileştirilmesi, çevre bilincinin geliştirilmesi, çevreye olan duyarlılığın artırılması ve yaşanabilir bir çevrenin sürdürülebilmesi çabalarına olumlu katkılar sağlayacağına inanıyorum.

Osman PEPE
Çevre ve Orman Bakanı